

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้
ด้วยตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนวัดบวกรกรกเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

ACADEMIC ACHIEVEMENT OF PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS
USING CONSTRUCTIVISM LEARNING ACTIVITIES : CASE STUDY
ON SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE CLASSES
AT BUAK KROK NUE SCHOOL, CHIANG MAI PROVINCE

ผู้วิจัย

อุไรวรรณ ทองพุกษ์¹

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์อนงค์ศิริ วิชาลัย²

อาจารย์ ดร.วชิรา เครือคำอ้าย³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบปกติ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดบวกรกรกเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 36 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จำนวน 18 คน และเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แบบวัดผลความพึงพอใจทางการเรียนของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความแตกต่างด้วยทดสอบค่า t-test ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเท่ากับ (24.83/10.22) ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ความพึงพอใจจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$)

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, กิจกรรมเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ABSTRACT

This research aimed to compare the study achievement of the Substance Learning Group on Social Study, Religion and Culture of the 2nd grade students by using constructionism and classroom study. This research was emphasis the 2nd grade student's satisfaction by using a constructivism, and study the 2nd grade students in academic year of 2013 and 2014. There were 18 students from Wat Buak krok Nue School, Sarapi District, Chiang Mai Province which was studied in the academic year of 2014, and the second group was 18 students from Sarapi District School, Chiang Mai province (Control group) in the academic year of 2013 who from, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 4 material of this research is constructive learning activities and class room study method. Three main subject in this research are social, religion and cultural with 18 study plan, achievement test of a social, religion and cultural study of grade 2 students. After collecting all research material, all information analyzed by frequency, finding mean of student point, finding a percentage and standard deviation.

The results were two points; studying in a classroom was at (24.83/10.22) and using a constructivism was .05. The satisfaction of a constructivism was at the highest point which was ($\bar{X} = 4.88$)

Keywords : Academic Achievement, Using Constructivism Learning Activities : Case Study

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมได้ การศึกษาในปัจจุบันได้มุ่งเน้นเพื่อเตรียมบุคคลให้มีลักษณะมองไกล คิดไกล ใฝ่ดี สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการตั้งรับการหลั่งไหลของกระแสโลกาภิวัตน์ที่ถาโถมเข้ามาอย่างรวดเร็ว ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กำหนดการจัดการศึกษาของไทย ในหมวด 4 เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา มีผลทำให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน โดยเฉพาะกระบวนการเรียนการสอนให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคม ทั้งสาระของหลักสูตรที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้

ความคิด ความสามารถ ความดี และความรับผิดชอบ ต่อสังคม โดยที่หลักสูตรการศึกษายังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (มาตรา 28) ดังนั้น การพัฒนาหรือส่งเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มุ่งเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญา ให้มีความสำคัญกับทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ในสังคม ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาการศึกษาปัจจุบันมุ่งเน้นให้นักเรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เลือกรับข่าวสารที่เหมาะสม มีความรู้ทั้งหลักการและทักษะปฏิบัติที่มีมาตรฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรศรีนครนิเวศ พบว่า ปีการศึกษา 2554 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าร้อยละของระดับผลการเรียนของนักเรียนในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 18 คน ของโรงเรียนวัดบวรศรีนครนิเวศ

ระดับผลการเรียน	มส	ร	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4
ผลการเรียน	0	0	10	2	3	1	2	-	-	-
เฉลี่ยร้อยละ	0.00	0.00	56.0	11.0	16.0	6.0	11.0	-	-	-

ที่มา : โรงเรียนวัดบวรศรีนครนิเวศ (2554 : 11-12)

จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดังกล่าว นักเรียนมีระดับผลการเรียนในระดับ 0 คิดเป็นร้อยละ 56 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีระดับการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนขาดการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในเชิงมิติสัมพันธ์ นอกจากนี้จากการศึกษาของ สถาพร หมวดอินทร์ (2546 : 67) ได้ให้

ข้อเสนอแนะว่าพฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และได้รับว่าครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจใช้สติปัญญาของผู้เรียนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้พัฒนาตนเอง จากข้อมูลการวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดความคิดตระหนักในการที่จะให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้ รักการค้นคว้า เชื่อมมั่นในตนเองในการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะสอดคล้องกับความต้องการของการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบปกติ

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จากโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนลุ่มน้ำปิงสารภี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 143 คน จำนวน 7 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จำนวน 18 คน และเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 18 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และแบบวัดผลความพึงพอใจทางการเรียนของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเท่ากับ (24.83/10.22) ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ความพึงพอใจจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎี

การสร้างความรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$)

อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบปกติ พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 24.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.68 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 10.22 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.66 กลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ .05 ($t\text{-test} = 18.93$) ทั้งนี้ เพราะการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้เพิ่มผลสัมฤทธิ์ได้โดยนักเรียนได้คิดค้นหาคำตอบหรือสรุปบทเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ 6 ขั้นตอน กระบวนการนี้บุคคลแต่ละคนจะสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูจะเป็นผู้ใช้กิจกรรม 6 ขั้นตอนหลากหลายตามขั้นตอนดังกล่าว ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากภายในบุคคล ตามที่ สุมาลี กาญจนชาติรี (2549 : 57-58) ได้อธิบายเกี่ยวกับการสร้างความรู้ของบุคคลไว้ว่า ความรู้ไม่ใช่สิ่งที่อยู่ภายนอกตัวของบุคคล ความรู้ถูกสร้างขึ้นในขณะที่บุคคลพยายามให้ความหมายกับประสบการณ์ของตนเอง ความรู้จึงเป็นการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผลจากข้อมูลที่มีอยู่ในขณะนั้น ส่วนการเรียนรู้นั้นหาไรต์มองว่าเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่ง

การที่บุคคลได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาทำให้ความรู้ของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงความรู้ของบุคคลเกิดจากกระบวนการที่สำคัญ 2 อย่าง คือ กระบวนการดูดซับ และการปรับให้เหมาะสม กระบวนการดูดซับเกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่บุคคลรับรู้ใหม่ มีโครงสร้างสอดคล้องกับโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่ กระบวนการปรับให้เหมาะสมเกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่บุคคลรับรู้ใหม่ มีโครงสร้างแตกต่างจากโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างความรู้เดิมให้เหมาะสมกับโครงสร้างความรู้ที่รับเข้ามาใหม่ นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบสร้างความรู้จะมีกิจกรรมให้นักเรียนได้สังเกตร่วมกันคิด ร่วมทำ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกิจกรรมโดยสรุปความรู้ได้อย่างถูกต้อง

สอดคล้องกับการศึกษาความรู้และการเรียนรู้ในอีกมุมมองหนึ่งได้ว่า บุคคลสร้างความรู้โดยอาศัยการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสและการสื่อสาร ในขณะที่ตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทำให้มีการปรับเปลี่ยนหรือจัดระบบประสบการณ์เดิมของตนเองใหม่ ดังนั้นความรู้จึงไม่สามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งได้ กลาเซอร์ฟิลด์อธิบายความรู้ว่า ไม่เกี่ยวกับสิ่งเร้าและการตอบสนอง แต่การเรียนรู้เกิดจากการกำกับตนเอง การสร้างมโนทัศน์จากการสะท้อนความคิดซึ่งกันและกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร กวานสุพรรณ (2547) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านยอดชาดวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าร้อยละ 70 เช่นเดียวกับการศึกษาผลการใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหิศรวิปดี จังหวัดนครราชสีมา พบว่าทักษะการคิดวิจารณ์ของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิจารณ์สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้แบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี กาญจนชาติ (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งทำการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ จำนวน 37 คน ทำการทดลองสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ผลวิจัยสรุปได้ความรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 1. การกำกับตนเอง ทักษะทางสังคมและทักษะในการสืบสวน 2. กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน 3. นักเรียนมีพฤติกรรมกำกับตนเองและพฤติกรรมที่แสดงทักษะในการสืบสวนส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรปรับปรุง ส่วนพฤติกรรมที่แสดงทักษะทางสังคมอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งก่อนและหลังการเรียน ด้วยกระบวนการสอน

ที่พัฒนาขึ้น 4. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกำกับตนเอง พฤติกรรมที่แสดงทักษะในการสืบสวนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ผลของการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 38 คน โดยรูปแบบใช้วิจัยจะมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน การสัมภาษณ์ การบันทึกความคิดเห็น และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่าการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานกับการเรียน ทั้งได้รับความรู้และประสบการณ์จริงในการเรียน และพบว่าช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง วิธีสอนแบบแก้ปัญหา และการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหา และนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง วิธีสอนแบบแก้ปัญหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู สอดคล้องกับการเปรียบเทียบทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและสิ่งแวดล้อม เรื่องสิ่งแวดล้อมและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา กตัญญู (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คน โดยการวิจัยได้แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่เก็บข้อมูลมีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบภาคปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brush (อ้างในชูชีพ เอี่ยมฉ่ำ, 2554 : 46) ได้ศึกษาการใช้เทคนิคช่วยจำกับการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มที่สองสอนตามปกติกับนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดเจตคติ แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้

ด้วยตนเองมีความเข้าใจและพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มผู้เรียนปกติ

ส่วนการสอนปกติ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเนื้อหาและกิจกรรมที่ไม่หลากหลาย ไม่ตอบสนองสิ่งเร้าของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางด้านการเรียนรู้ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นการอ่าน ไม่ได้ฝึกกระบวนการคิดหรือการมีส่วนร่วมทางการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้อาจทำให้ผู้เรียนไม่สนใจที่จะรับรู้ประสบการณ์ใหม่เนื่องจากขาดสื่อ ขาดกิจกรรมกลุ่ม ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อยู่ในระดับต่ำ เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้ จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มิอยู่ในตัวบุคคล บุคคลสร้างความรู้หรือความหมายของสิ่งที่รับรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อกลางทางสังคมและวัฒนธรรม ในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ความรู้จึงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน ส่วนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลสร้างความหมาย หรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่รับรู้ใหม่และแตกต่างจากสิ่งที่เคยรู้มาก่อน ดังนั้นความหมายหรือความเข้าใจที่บุคคลแต่ละคนสร้างขึ้น อาจแตกต่างกันตามประสบการณ์ ภาษา และสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตน การตรวจสอบตลอดจนการประเมินประชนอม และทำความเข้าใจร่วมกันที่จะเรียนรู้เพิ่มประสบการณ์ใหม่ ย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ที่ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่นักเรียนสร้างประสบการณ์ใหม่โดยอาศัยประสบการณ์การณ่เก่ามาเป็นพื้นฐานที่จะคิดหรือสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ กลายมาเป็นองค์ความรู้

ที่เกิดจากการแสวงหาและใฝ่เรียนรู้ด้วยผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ โดยมีครูเป็นผู้จัดสถานการณ์และคอยให้คำปรึกษาสำหรับผู้เรียน สิ่งที่เรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการ 6 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนฝึกให้ผู้เรียนได้คิดลำดับเหตุการณ์จนกลายเห็นภาพพฤติกรรมที่นักเรียนควรเลือกปฏิบัติทางที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรอบตัว ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา ถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่จำกัดและไม่รู้จบแต่ในชั้นเรียนแต่ยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ส่งผลให้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนสูงเกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า พึงพอใจมากที่สุดในเรื่อง การเรียนรู้ด้วยตนเองนำเสนอใจช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจอยากเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมดีขึ้น การเรียนรู้ด้วยตนเองมีเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนรักและเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chang (อ้างใน ชูชีพ เอี่ยมจำ, 2557 : 46) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนระหว่างการสอนที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนตามทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความพึงพอใจต่อการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการวิเคราะห์เรื่องราว หรือการกระทำ ได้มีการจำแนกหาจุดเด่น-จุดด้อย ส่วนดี-ข้อจำกัด อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ฯลฯ

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง กับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ความคงทนในการเรียนรู้ และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3. ควรมีการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง กับเทคนิค วิธีการสอนแบบอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

ชูชีพ เอี่ยมฉ่ำ. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

โรงเรียนวัดบวกรกรกเหนือ. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปี 2555, (อัครลำเนา)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2548.

สถาพร หมวดอินทร์. การวัดความถนัด. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2546.

สุมาลี กาญจนชาติวี. หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2549.